

BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ VE ARAŞTIRMALARI DERGİSİ BANU Journal of Health Science and Research

DOI: 10.46413/boneyusbad.1449716

Özgün Araştırma / Original Research

Laktasyon Dönemindeki Annelerin Emzirme Eş Desteği Algıları ve Bebek Beslenmesine Yönelik Tutumları

Lactating Mothers' Perceptions of Breastfeeding Spousal Support and Attitudes Towards Infant Feeding

Kamile AKÇA¹ Elif BAYRAKÇI²

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep

² Arş. Gör., Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gaziantep

Sorumlu yazar /
Corresponding author

Kamile AKÇA

kamileakca@hotmail.com

Geliş tarihi / Date of receipt:
11.03.2024

Kabul tarihi / Date of
acceptance: 01.10.2024

Atf / Citation: Akça, K., Bayrakçı, E. (2024). Laktasyon dönemindeki annelerin emzirme eş desteği algıları ve bebek beslenmesine yönelik tutumları. *BANÜ Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 476-486. doi: 10.46413/boneyusbad.1449716

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, laktasyon dönemindeki annelerin emzirmeyle ilgili eş desteği algılarını ve bebek beslenmesine yönelik tutumlarını incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte tasarlanmıştır. Araştırma, Türkiye'nin güneydoğusundaki bir hastanenin pediatri polikliniklerine başvuran bebeğini emziren 321 anne ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Emzirme Destek Ölçeği" ve "Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzdelik dağılımlar, min-max değerler, ortalama, standart sapma, ANOVA, t-testi, post hoc analizleri ve pearson korelasyon analizinden faydalanılmıştır.

Bulgular: "Emzirme Destek Ölçeği" toplam puanı 10.66 ± 2.98 , "Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği" toplam puanı ise 63.45 ± 7.98 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca "Emzirme Destek Ölçeği" ve alt boyutları ile "Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği" arasında zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Annelerin emzirmeye yönelik eş desteğinin ve bebek beslenme tutumlarının ortalamanın üstünde olduğu belirlenmiştir. Annelerin olumlu emzirme tutumuna sahip olduğu söylenebilir. Annelerin emzirme eş desteği arttıkça bebek beslenme tutumlarının arttığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anneler, Bebek, Besleme, Emzirme, Tutum

ABSTRACT

Aim: This study aims to examine lactating mothers' perceptions of spousal support regarding breastfeeding and their attitudes towards infant nutrition.

Material and Method: The study was designed as a cross-sectional and descriptive type. The study was conducted with 321 breastfeeding mothers who applied to the pediatric outpatient clinics of a hospital in southeastern Turkey. The data of the study were collected using the "Introductory Information Form", "The Breastfeeding Support Scale" and "The Iowa Infant Feeding Attitude Scale". Number, percentage distributions, min-max values, mean, standard deviation, ANOVA, t-test, post hoc analysis and Pearson correlation analysis were used in the analysis of the data.

Results: The total score of the "Breastfeeding Support Scale" was calculated as 10.66 ± 2.98 , and the total score of the "Iowa Infant Feeding Attitude Scale" was calculated as 63.45 ± 7.98 . Additionally, a weak, statistically significant positive relationship was found between "The Breastfeeding Support Scale" and its subscales and "The Iowa Infant Feeding Attitude Scale".

Conclusion: It was determined that mothers' spousal support for breastfeeding and infant feeding attitudes were above average. It can be said that mothers have positive breastfeeding attitudes. It was concluded that mothers' infant feeding attitudes increased as breastfeeding spousal support increased.

Keywords: Mothers, Infant, Feeding, Breastfeeding, Attitude

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License.

GİRİŞ

Anne sütü, bebeğin zihinsel ve fiziksel gelişimi için gerekli tüm besinleri içeren eşsiz bir besindir (Eroğlu ve ark., 2023). Bebekler için en uygun beslenme yaklaşımı emzirmedir (Krikitrat ve ark., 2022). Emzirmenin başlatılması ve sürdürülmesi için emziren annelere yeterli desteğin sağlanması çok önemlidir (Tadesse, Zelenko, Mulugeta ve Gallegos, 2018). Özellikle eş desteğinin annenin emzirme tutumu üzerine önemli etkisi bulunmaktadır (Han, Ho ve McGrath, 2023). Yapılan bir çalışmada, doğum sonrası dönemde eşlerinden daha fazla destek alan annelerin emzirme oranlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Durmazoğlu, Çiçek ve Okumuş, 2021). Benzer şekilde başka bir çalışmada, eşi, ailesi ve eşinin ailesi ile ilişkileri olumlu olan ve bebek bakımı konusunda eşinden yeterli destek alan annelerin emzirme öz-yeterlilikleri daha yüksek bulunmuştur (Açıkgöz ve Yoruk, 2022).

Dünya Sağlık Örgütü, doğumdan sonraki ilk saatte emzirmeye başlanmasını, ilk 6 ay sadece anne sütü ile beslenmeyi, 6. aydan sonra güvenli ve yeterli tamamlayıcı gıdalara başlanmasını ve 2 yaşına kadar emzirmeye devam edilmesini önermektedir (World Health Organization). Sağlıklı büyüme ve gelişme için doğumdan hemen sonra emzirme ile başlayan süreç, bebek beslenmesinin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi ile devam eder (Harsh, Arora ve Chakrabarty, 2022). Bu süreçte annenin bebek beslenmesine yönelik olumlu tutum sergilemesi önemlidir. Nitekim yapılan bir çalışmada, 0-6 aylık bebeği olan annelerin bebek beslenmesine ilişkin tutumları incelenmiş ve annelerin olumlu tutum sergilediği sonucuna varılmıştır (Akın, Demir, Gürdal ve Yılmaz, 2021). Ancak çok merkezli uluslararası karşılaştırmalı bir çalışmada, annelerin bebek beslemeye yönelik tutumlarının ülkeler arasında farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Yu, Wei, Lukyanova, Borovik ve Fewtrell, 2020). Bu nedenle bebek beslenmesine yönelik tutumların olumlu yönde gelişmesi için kültürel farklılıkları göz önünde bulundurarak annelerin desteklenmesi gerekmektedir.

Emzirme, anneler için doğal ve öğrenilmiş bir davranıştır. Ancak annelerin uygun emzirme uygulamalarını sürdürebilmeleri ve olumlu beslenme tutumu geliştirebilmeleri için aktif desteğe ihtiyaçları vardır (Mohammed ve Soliman, 2018). Annenin bebek beslenmesine ilişkin tutumu değiştirilebilir bir faktördür (Iliadou, Lykeridou, Prezerakos, Tzavara ve

Tziaferi, 2019). Bu nedenle emzirmeye yönelik eş desteğinin bebek beslenmesini etkileyeceği düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, laktasyon dönemindeki annelerin emzirmeye ilgili eş desteği algılarını ve bebek beslenmesine yönelik tutumlarını incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü (Tasarımı)

Bu araştırma kesitsel türde tanımlayıcı tipte tasarlanmıştır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Türkiye'nin güneydoğusundaki bir hastanenin pediatri polikliniklerinde yürütülmüştür. Araştırma verileri, Temmuz-Aralık 2023 tarihleri arasında toplanmıştır.

Araştırma Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, herhangi bir nedenden dolayı pediatri polikliniklerine başvuran emziren anneler oluşturmuştur. Araştırmaya dahil edilecek minimum katılımcı sayısına, G-Power 3.1.9.7 programı ile analiz yapılarak karar verilmiştir (Faul, Erdfelder, Lang ve Buchner, 2007; Faul, Erdfelder, Buchner ve Lang, 2009). Örneklem büyüklüğü hesaplanırken referans çalışmadaki (Duran, Kaynak ve Karadaş, 2020) değerler baz alınarak etki büyüklüğü belirlenmiş olup %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile katılımcı sayısı 278 kişi olarak belirlenmiştir. Olası kayıplar dikkate alınarak örneklem büyüklüğü %10 oranında artırılarak 306 annenin çalışma kapsamına alınmasına karar verilmiştir. Belirtilen tarihler arasında dahil edilme kriterlerine uyan rastlantısal olarak seçilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 321 anne ile çalışma tamamlanmıştır. Çalışma sonrası örneklemin gücünü belirlemek için Post-Hoc analiz yapılmıştır. Güç analizi sonucuna göre 321 kişilik örneklemin %99 güç sağladığı belirlenmiştir. Araştırmaya bebeğini emziren ve eşi ile birlikte yaşayan anneler dahil edilmiştir. İletişime engel bir sorunu olan, görme ile ilgili problem yaşayan, 18 yaşından küçük olan, bebeğinde emzirme ve beslenmeyi etkileyen bir durum olan (prematüre, yarık damak ve dudak gibi anomaliler vb.), eşinden ayrılmış veya eşini kaybetmiş olan anneler çalışma dışında bırakılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Emzirme Destek Ölçeği" ve "Iowa Bebek

Beslenmesi Tutum Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatürden destek alınarak hazırlanan anne ve çocuğa ait sosyodemografik özellikleri kapsayan ve 13 sorudan oluşan bir formdur (Duran ve ark., 2020; Bozkurt, Tanrıverdi ve Tanrıverdi, 2021; Güler, Çiğdem ve Elmaoğlu, 2023; Kurtbeyoğlu ve Caferoğlu Akın, 2023; Toksöz, Uslu, Açıkgoz ve Çemrek, 2023).

Emzirme Destek Ölçeği: Emzirmeyle ilgili eş desteğini ölçen bu ölçek, Moriwaki ve Haku (2016) tarafından geliştirilmiştir. Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Akgün ve Taştekin (2019) tarafından yapılmıştır. Ölçek 14 madden ve üç faktörden oluşmaktadır. Katılımcıların “var” olarak belirttiği her madde 1 puan üzerinden değerlendirilmektedir. Öleğkten en yüksek 14, en düşük 0 puan alınmaktadır. Moriwaki ve Haku (2016) ölçeğın Cronbach’s Alfa katsayısını 0.89 olarak hesaplamıştır. Akgün ve Taştekin (2019) yaptığı çalışmada, ölçeğın Cronbach’s Alfa katsayısını 0.68 bulmuştur. Bu çalışmada ise Cronbach’s Alfa katsayısı 0.83 olarak hesaplanmıştır.

Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği: Bu ölçek De La Mora ve Russell (1999) tarafından geliştirilmiştir. Ekşioğlu, Yeşil ve Çeber Turfan (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, 5’li likert (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) tipli olup 17 maddeden oluşmaktadır. Öleğkteki 8 madde formül beslenme, 9 madde anne sütüyle besleme hakkında ifadeler içermektedir. Öleğkteki formül beslenmeyle ilgili maddeler ters puanlandırılmaktadır. Öleğkten en yüksek 85, en düşük 17 puan alınmaktadır. Toplam puanın yüksek olması olumlu emzirme tutumunu ifade etmektedir. Ekşioğlu ve ark. (2016) yapmış olduğu çalışmada, Cronbach Alfa katsayısını 0.71 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise Cronbach’s Alfa katsayısı 0.65 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Temmuz- Aralık 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Annelerin uygun olduğu zamanda, çalışmanın amacı anlatılmış sormak istediği sorulara yanıtlar verilmiştir. Yazılı ve sözlü bilgilendirilmiş onamları alındıktan sonra yüz yüze görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Her katılımcı için anket yanıtlama süresi yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan (Tarih: 21.03.2023, ve Karar No: 204.23.08) onay alınmıştır. Çalışmanın yapıldığı hastane için il sağlık müdürlüğünden kurum izni alınmıştır (Tarih ve Sayı: 12.06.2023/117). Öleğklerin kullanımı için sorumlu yazarlardan izin alınmıştır. Araştırmaya katılacak annelere araştırmanın amacı ve yapmaları gerekenler konusunda bilgi verilmiş olup sözlü ve yazılı bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Araştırmada Helsinki Deklarasyonu’na bağlı kalmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde SPSS 25 programı kullanılmıştır. Tanıtıcı özellikler için sayı, yüzdelik, minimum-maximum değerler, ortalama ve standart sapma istatistikleri kullanılmıştır. Ayrıca verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini Kolmogorov-Smirnov testi, histogram grafiği, Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerleri ile belirlenmiştir. Değişkenlerin Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerleri +1.5 ile -1.5 arasında olduğundan, verilerin normal dağılıma sahip olduğu kabul edilmiştir (Tabachnick, Fidell ve Ullman, 2013). Tanımlayıcı özellikler ile ölçek toplam puanları ve ölçek alt boyut puanlarının karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizinden (ANOVA), t-testi ve post hoc analizlerinden faydalanılmıştır. Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca, ölçeklerin güvenilirliğini değerlendirmek için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır.

BULGULAR

Çalışmamıza katılan annelerin yaş ortalaması 28.78 ± 5.35 yıl, eşlerin yaş ortalaması 32.27 ± 5.76 yıl, bebeklerin yaş ortalaması ise 9.39 ± 6.29 ay olduğu belirlenmiştir. Annelerin %48.3’ü emzirme sürecinde en çok eşlerinden destek aldığını ifade etmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Annelerin Bazı Özellikleri (n=321)

Özellikler	Min- Max	Ort ± SS
Anne Yaşı (yıl)	19-45	28.78 ± 5.35
Eşin Yaşı (yıl)	22-51	32.27 ± 5.76
Bebegın Yaşı (ay)	1-24	9.39 ± 6.29

Tablo 1'in devamı

Emzirme sürecinde en çok destek alınan kişiler	n	%
Eş	155	48.3
Anne	77	24.0
Kız kardeş/abla	39	12.1
Kayınvalide	33	10.3
Diğer kişiler	17	5.3

Ort: Ortalama, SS: Standart sapma

Annelerin eğitim durumu ile “Emzirme Destek Ölçeği” ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Post hoc analizinde eğitim durumu ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı arasındaki farkın; ilkökul ile üniversite, ortaokul ile üniversite, lise ile üniversite eğitim düzeyine sahip gruplar arasında olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Ekonomik durum ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı ve “Çocuk Yetiştirme ve Ev İşlerinde İşbirliği” alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Post hoc analizinde ekonomik durum ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı arasındaki farkın; ekonomik durumu düşük olan ile yüksek olan gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Eşin eğitim durumu ile “Emzirme Destek Ölçeği” ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Post hoc analizinde eşin eğitim durumu ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı arasındaki farkın; ilkökul ile üniversite, ilkökul ile lise, ortaokul ile üniversite eğitim düzeyine sahip gruplar arasında olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Çocuk sayısı ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı, “Eşle ilgili hususlar” ve “Çocuk Yetiştirme ve Ev İşlerinde İşbirliği” alt boyutları arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Post hoc analizinde çocuk sayısı ile “Emzirme Destek Ölçeği” toplam puanı arasındaki farkın; bir çocuk ile üç ve daha fazla çocuk sahibi olan, iki çocuk ile üç ve daha fazla çocuk sahibi olan gruplar arasında olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Herhangi bir işte çalışan, gebeliği planlı olan ve daha önce emzirme deneyimi olmayan annelerin “Emzirme Destek Ölçeği” toplam ve alt boyut puanları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$, Tablo 2).

Annelerin eğitim durumu ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Post hoc analizinde bu farkın; ilkökul ile üniversite, ortaokul ile üniversite eğitim düzeyine sahip gruplar arasında olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Ekonomik durum ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Post hoc analizinde bu farkın; ekonomik durumu düşük olan ile yüksek olan, ekonomik durumu orta olan ile yüksek olan gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Eşin eğitim durumu ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Post hoc analizinde bu farkın; ilkökul ile üniversite, ilkökul ile lise, ortaokul ile üniversite, ortaokul ile lise eğitim düzeyine sahip gruplar arasında olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$, Tablo 2).

Herhangi bir işte çalışan ve gebeliği planlı olan annelerin bebek beslenme tutumları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur ($p<0.05$, Tablo 2).

Tablo 2. Annelerin “Emzirme Destek Ölçeği” ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” Puan Ortalamalarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Karşılaştırılması (n=321)

Tanıtıcı Özellikler	n (%)	Emzirme Destek Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları				Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği Ort ± SS
		Emzirme Destek Ölçeği Toplam Ort ± SS	Eşle ilgili Hususlar Ort ± SS	Çocuk Yetiştirme ve Ev İşlerinde İşbirliği Ort ± SS	Eşin Emzirmeye ilgili İstekleri Ort ± SS	
Anne Eğitim Durumu						
İlkokul ¹	40 (12.5)	9.17 ± 2.84	5.17 ± 1.76	0.72 ± 0.90	3.27 ± 0.96	61.82 ± 6.74
Ortaokul ²	78 (24.3)	10.21 ± 3.15	5.67 ± 1.75	1.29 ± 1.07	3.24 ± 1.02	61.74 ± 8.80
Lise ³	106 (33.0)	10.55 ± 3.13	5.69 ± 1.80	1.45 ± 1.16	3.40 ± 0.89	63.05 ± 7.81
Üniversite ⁴	97 (30.2)	11.76 ± 2.30	6.25 ± 1.22	1.89 ± 0.97	3.60 ± 0.68	65.93 ± 7.42
F		8.953	4.782	12.634	2.891	5.161
p		<0.001	0.003	<0.001	0.036	0.002

Tablo 2'nin Devamı

				2>1		4>1
				3>1		4>2
Post Hoc		4>1	4>1	4>1	4>2	
		4>2		4>2		
		4>3		4>3		
Annenin Çalışma Durumu						
Çalışıyor	62 (19.3)	12.20 ± 2.35	6.43 ± 1.13	2.11 ± 0.88	3.66 ± 0.80	66.32 ± 7.42
Çalışmıyor	259 (80.7)	10.29 ± 3.00	5.64 ± 1.72	1.30 ± 1.10	3.35 ± 0.89	62.76 ± 7.97
t		5.425	4.386	6.144	2.653	3.194
p		<0.001	<0.001	<0.001	0.009	0.002
Ekonomik Durum						
Düşük ¹	67 (20.9)	9.83 ± 3.07	5.50 ± 1.71	1.11 ± 1.02	3.20 ± 0.97	62.50 ± 7.11
Orta ²	183 (57.0)	10.77 ± 2.97	5.80 ± 1.67	1.51 ± 1.12	3.44 ± 0.90	62.54 ± 8.02
Yüksek ³	71 (22.1)	11.18 ± 2.79	6.04 ± 1.53	1.61 ± 1.11	3.52 ± 0.71	66.69 ± 7.90
F		3.838	1.808	4.217	2.424	7.806
p		0.023	0.166	0.016	0.090	<0.001
Post Hoc		3>1		3>1		3>1
				2>1		3>2
Eşin Eğitim durumu						
İlkokul ¹	22 (6.9)	8.00 ± 3.43	4.40 ± 2.06	0.50 ± 0.80	3.09 ± 1.23	59.13 ± 11.53
Ortaokul ²	63 (19.6)	9.73 ± 3.52	5.36 ± 1.94	1.22 ± 1.06	3.14 ± 1.09	60.77 ± 6.92
Lise ³	108 (33.6)	10.65 ± 2.64	5.93 ± 1.54	1.33 ± 1.13	3.38 ± 0.85	64.17 ± 6.81
Üniversite ⁴	128 (39.9)	11.59 ± 2.45	6.13 ± 1.35	1.84 ± 1.00	3.61 ± 0.66	64.90 ± 8.16
F		13.450	9.200	13.362	5.418	6.534
p		<0.001	<0.001	<0.001	0.001	<0.001
Post Hoc		3>1	3>1	2>1		3>1
		4>1	4>1	3>1	4>2	4>1
		4>2	4>2	4>2		3>2
				4>3		4>2
Eşin Çalışma Durumu						
Çalışıyor	310 (96.6)	10.68 ± 2.98	5.80 ± 1.66	1.46 ± 1.11	3.41 ± 0.88	63.52 ± 7.98
Çalışmıyor	11 (3.4)	10.09 ± 3.17	5.54 ± 1.63	1.27 ± 1.10	3.27 ± 1.00	61.54 ± 7.91
t		0.651	0.512	0.562	0.526	0.807
p		0.516	0.609	0.575	0.599	0.420
Bebeğin Cinsiyeti						
Kız	162 (50.5)	10.48 ± 3.08	5.66 ± 1.73	1.43 ± 1.11	3.38 ± 0.89	63.25 ± 7.89
Erkek	159 (49.5)	10.85 ± 2.87	5.93 ± 1.57	1.48 ± 1.11	3.44 ± 0.87	63.65 ± 8.08
t		-1.123	-1.429	-0.420	-0.581	-0.442
p		0.262	0.154	0.675	0.562	0.658
Çocuk Sayısı						
1 çocuk ¹	129 (40.2)	11.65 ± 2.49	6.24 ± 1.35	1.86 ± 0.97	3.55 ± 0.83	63.95 ± 8.20
2 çocuk ²	79 (24.6)	10.72 ± 2.93	5.84 ± 1.67	1.51 ± 1.08	3.35 ± 0.89	64.21 ± 8.00
≥3 çocuk ³	113 (35.2)	9.50 ± 3.13	5.25 ± 1.82	0.95 ± 1.08	3.29 ± 0.92	62.35 ± 7.65
F		17.184	11.308	22.837	2.801	1.692
p		<0.001	<0.001	<0.001	0.062	0.186
Post Hoc		1>3	1>3	1>3		
		2>3	2>3	2>3		
Gebeliğin Planlanma durumu						
Planlı gebelik	247 (76.9)	11.24 ± 2.59	6.09 ± 1.34	1.65 ± 1.06	3.50 ± 0.81	64.06 ± 7.96
Plansız gebelik	74 (23.1)	8.72 ± 3.36	4.81 ± 2.16	0.81 ± 1.01	3.10 ± 1.05	61.43 ± 7.77
t		5.927	4.816	6.012	2.962	2.505
p		<0.001	<0.001	<0.001	0.004	0.013
Emzirme deneyimi						
Evet	192 (59.8)	10.00 ± 3.10	5.50 ± 1.78	1.18 ± 1.11	3.31 ± 0.90	63.11 ± 7.83
Hayır	129 (40.2)	11.65 ± 2.49	6.24 ± 1.35	1.86 ± 0.97	3.55 ± 0.83	63.95 ± 8.20
t		-5.243	-4.227	-5.712	-2.320	-0.917
p		<0.001	<0.001	<0.001	0.021	0.360

F: tek yönlü varyans analizi ANOVA, t: Bağımsız gruplarda t testi

Emzirme Destek Ölçeği” toplam puan ortalaması 10.66 ± 2.98 (Min=0, Max=14), “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” toplam puan ortalaması ise 63.45 ± 7.98 (Min=34, Max=82) olarak hesaplanmıştır (Tablo 3). “Iowa Bebek

Beslenmesi Tutum Ölçeği” toplam puanının yüksek olması olumlu emzirme tutumunu ifade etmesi nedeniyle bu çalışmaya katılan annelerin olumlu emzirme tutumuna sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Annelerin “Emzirme Destek Ölçeği” ve “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” Toplam Puan Ortalamaları ve Cronbach Alfa Kat Sayıları

Ölçekler	Alınan Değerler (Min-Max)	Ort \pm SS	Cronbach Alfa
Emzirme Destek Ölçeği (Min=0-Max=14)	0-14	10.66 ± 2.98	0.835
Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği (Min=17- Max=85)	34-82	63.45 ± 7.98	0.658

“Emzirme Destek Ölçeği” ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca “Emzirme Destek

Ölçeği”nin tüm alt boyutları ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Annelerin “Emzirme Destek Ölçeği” ve “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” Arasındaki İlişki

Ölçekler ve Alt Boyutları	Emzirme Destek Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları				Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği	
	Emzirme Destek Ölçeği Toplam	Eşle ilgili Hususlar Alt Boyutu	Çocuk Yetiştirme ve Ev İşlerinde İşbirliği Alt Boyutu	Eşin Emzirmeye İlgili İstekleri Alt Boyutu		
Emzirme Destek Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları	Emzirme Destek Ölçeği Toplam	r	1			
		p				
	Eşle ilgili Hususlar Alt boyutu	r	0.889**	1		
		p	<0.001			
	Çocuk Yetiştirme ve Ev İşlerinde İşbirliği Alt Boyutu	r	0.772**	0.494**	1	
		p	<0.001	<0.001		
	Eşin Emzirmeye İlgili İstekleri Alt Boyutu	r	0.732**	0.500**	0.420**	1
		p	<0.001	<0.001	<0.001	
Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği	r	0.266**	0.196**	0.184**	0.298**	1
	p	<0.001	<0.001	0.001	<0.001	

r: Pearson korelasyon katsayısı, **Korelasyon, 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

TARTIŞMA

Bu araştırmada, laktasyon dönemindeki annelerin emzirmeye ilişkin eş desteği algıları ve bebek beslenmesine yönelik tutumları incelenmiştir. Büyüme ve gelişmeyi destekleyen en önemli bileşen, emzirmenin ve beslenmenin etkili yapılmasıdır (Türkyılmaz, 2016). Annenin emzirme döneminde eşinden aldığı destekle emzirmeyi sürdürmesi ve olumlu bebek beslenme tutumu geliştirmesi, çocuk sağlığı açısından

oldukça önemlidir. Her ne kadar emzirme, biyolojik olarak annenin sorumluluğunda (Gebremariam, Zelenko, Mulugeta ve Gallegos, 2021) olsa da eşlerin desteği emzirme ve beslenme tutumunu etkilemektedir (Gözükara, 2014).

Bebeğin büyüme ve gelişmesi için önemli olan emzirmenin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi ve bebek beslenmesine yönelik annenin tutumunun değerlendirilmesi gerekir (Bozkurt ve ark., 2021). Annenin bebek beslenme tutumunu birçok faktör etkilemektedir. Literatürde bazı

çalışmalarda anne eğitim düzeyinin bebek beslenmesi tutumunu etkilediği görülmektedir (Akın ve ark., 2021; Kurtbeyoğlu ve Caferoğlu Akın, 2023; Toksöz ve ark., 2023). Çalışmamızda, eğitim düzeyi yüksek olan annelerin bebek beslenmesi tutumlarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca eğitim düzeyi yüksek olan babaların da bebek beslenmesi tutumları yüksek bulunmuştur. Ebeveynlerin eğitim düzeyi yükseldikçe bebek beslenmesine yönelik farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu ve bilinçli seçimler yaptığı düşünülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu 2024 İşgücü İstatistiklerine göre kadın istihdam oranı %33 olarak belirlenmiş olup, bu verilere göre kadının çalışma hayatında önemli bir paya sahip olduğu ve giderek bu payın arttığı görülmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024). Çalışan ve çalışmayan annelerde bebek beslenmesine yönelik davranışlarda farklılık bulunmaktadır (Aytekin, Sarıkaya ve Küçükoğlu, 2015). Nitekim literatürdeki bazı araştırmalarda, çalışan annelerin bebek beslenmesine yönelik tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir (Akın ve ark., 2021; Güler ve ark., 2023; Toksöz ve ark., 2023). Çalışmamızda da herhangi bir işte çalışan annelerin bebek beslenme tutumları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur. Günümüzde iletişim ve teknolojiye bağlı gelişmeler nedeniyle çok çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşılabilmektedir (Akkaya, 2021). Çalışmamızda, çalışan annelerde bebek beslenme tutumunun yüksek bulunması, çeşitli kaynaklardan elde ettiği bilgilerle bebek beslenmesine yönelik farkındalık düzeyinin yüksek olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca çalışan annenin günün yaklaşık üçte birini iş yerinde geçirdiği düşünüldüğünde bebeğine ayırdığı vaktin kısalığı nedeniyle bebek beslenmesi konusunda daha duyarlı davranış sergilemesi ile açıklanabilir.

Annenin postpartum sürece uyumunu kolaylaştıran faktörlerden biri olan planlı gebelik, emzirme adaptasyonunu sağlar (Yeşilçiçek Çalık, Coşar Çetin ve Erkaya, 2017; Erçin ve Köseoğlu, 2022). Yapılan bir çalışmada, gebeliği planlı olan annelerin emzirmeye yönelik tutumlarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Kurnaz ve Uyar Hazar, 2021). Benzer şekilde çalışmamızda da gebeliği planlı olan annelerin bebek beslenme tutumları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur. Ancak literatürdeki bazı çalışmalarda planlı gebeliğin bebek beslenme tutumunu etkilemediği

saptanmıştır (Bozkurt ve ark., 2021; Toksöz ve ark., 2023; Güler ve ark., 2023). Literatürdeki bu farklılık, emzirme tutumunu etkileyen faktörlerin çeşitlilik göstermesinden, annenin beslenmeye hazır oluşluluğundan, yapılan çalışmaların farklı zaman ve popülasyonda gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklı olabilir.

Ekonomik durumun iyi olması besine ulaşmada ailelere kolaylık sağlaması açısından oldukça önemli bir parametredir. Güler ve ark. (2023) yapmış olduğu çalışmada, geliri giderine eşit olan annelerin bebek beslenme tutumlarını yüksek bulmuştur. Başka bir çalışmada, geliri giderine eşit veya fazla olan annelerin bebek beslenme tutumu, geliri giderinden az olan annelerin bebek beslenme tutumundan daha yüksek bulunmuştur (Kurtbeyoğlu ve Caferoğlu Akın, 2023). Çalışmamızda, ekonomik durumunu yüksek olarak bildiren annelerin bebek beslenme tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Annenin bilinçli yeme farkındalığı ve sağlıklı besinlerle çocuğunu besleme çabası ekonomik durumla yakından ilişkilidir. Bu bulgu ile yüksek ekonomik durumun annenin beslenme tutumunu pozitif yönde etkilediği görülmektedir.

Eşlerin desteği annelerin emzirme kararlarını ve davranışlarını etkileyebilir (Rempel, Rempel ve Moore, 2017). Nitekim yapılan çalışmalar emzirme işlevi olarak annenin sorumluluğunda olsa da annenin emzirme kararı, emzirme tutumu ve başarısı üzerine eşlerin önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Metin ve Altınkaynak, 2020; Kurnaz ve Uyar Hazar, 2021; Çiftçi ve Sönmez Düzkaya, 2022). Ayrıca eşlerinden olumlu destek alan annelerin emzirme öz yeterlilikleri daha yüksek bulunmuştur (Mannion, Hobbs, McDonald ve Tough, 2013). Yapılan bir diğer çalışmada, lise ve üstü eğitim düzeyine sahip olan eşlerin, annelere daha çok destek verdikleri belirlenmiştir (Durmazoğlu ve ark., 2021). Çalışmamızda, üniversite eğitim düzeyine sahip eşlerin emzirme destek puanları diğer eğitim düzeylerindeki eşlere göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonucun eğitim düzeyi yüksek olan babaların emzirmenin önemi, emzirme yöntemleri, emzirmenin faydaları gibi emzirmeye ilişkin bazı bilgilere ulaşabilme ve emzirme hakkında destekleyici tutumlar sergileyebilmelerinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Fizyolojik ve psikolojik olarak sağlıklı bir gebeliğin sürdürülmesi için gebeliğin planlanması hem anne hem bebek açısından oldukça önemlidir

(Coşkun, Arslan ve Okcu, 2020). Yapılan bir çalışmada, gebeliğini planlayan ve herhangi bir işte çalışan annelerde, babaların emzirmeye etkisi daha yüksek bulunmuştur (Çiftçi ve Sönmez Düzkaya, 2022). Çalışmamızda benzer şekilde gebeliği planlı olan ve herhangi bir işte çalışan annelerin emzirmeye yönelik eş desteği algıları daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgu, planlı bir gebelik düşüldüğünde ve anne çalışıyor olduğunda emzirme desteğinin eş tarafından sağlandığının önemli bir göstergesidir.

Emzirme, bebek bakımı, ev içi sorumluluklar, aile bağlarının geliştirilmesi gibi birçok açıdan önemli olan eş desteği (Ayran ve Çelebioğlu, 2019; Aydın, Ay, Yazıcı Topçu ve Aktaş, 2022), özellikle emzirme deneyimi olmayan anneler için çok önemli bir tamamlayıcıdır. Yapılan bir çalışmada, annelerin emzirme öz yeterliliklerinin emzirme deneyimlerinden etkilendiği tespit edilmiştir (İnce, Aktaş, Aktepe ve Aydın, 2017). Çalışmamızda, daha önce emzirme deneyimi olmayan ve tek çocuğa sahip annelerin emzirmeye yönelik eş desteği algıları daha yüksek bulunmuştur. İlk kez bebek sahibi olmak hem anne hem de baba için emzirme de dahil her türlü deneyimin ilk defa kazanılması anlamına gelmektedir. Aileye yeni gelmiş bir bebeğin beslenmesinde emzirmenin çok büyük role sahip olduğu düşünüldüğünde eşin emzirmeye olan desteğinin bu bulgu ile kanıtlanmış olması literatüre önemli katkı sağlamaktadır.

Günümüzde kadınların çalışma hayatında etkin olması, eşlerin rollerinde değişime neden olmuştur (Arslanlı ve Çelebioğlu, 2022). Babalar değişen rolleri gereği daha çok bebek bakımına katılarak eşlerine destek olmaktadır (Bal ve Koç, 2020). Babalarla yapılan bir çalışmada, ekonomik durumu yüksek olanların, anne sütü ve yararları hakkında eşleriyle konuşma oranlarının yüksek olduğu belirlenmiştir (Metin ve Altınkaynak, 2020). Annelerle yapılan bir çalışmada, ekonomik durumu iyi olan annelerin emzirme öz yeterliliği algıları yüksek bulunmuştur (Yalçınöz Baysal, Türkoğlu ve Küçüköğlü, 2014). Çalışmamızda ise, ekonomik durumu yüksek olan annelerin emzirmeye yönelik eş desteği algıları daha yüksek bulunmuştur. Dünyada ve Türkiye’de ekonomik şartlara bağlı gelir gider dengesinin değişmesi nedeniyle çağın getirdiği bir sonuç olarak ekonomik zorlukların aşılmasında hem annenin hem de babanın çalışması önemlidir. Ekonomik durumun iyi olması zorluk yaşamadan ailelerin refah içinde yaşaması için bir etkidir. Bu refah,

ebeveynlerin ilişkilerine de yansımakta ve çocukla ilgili emzirme de dahil olmak üzere bakım ve diğer alanlarda birbirlerinin destekçisi olmalarını olağan kılmaktadır.

Çalışmamızda anneler “Emzirme Destek Ölçeği”nden 10.66 ± 2.98 (Min=0, Max=14) “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği”nden 63.45 ± 7.98 (Min=34, Max=82) puan almıştır. Emzirme Destek Ölçeğinin kullanıldığı başka çalışma bulunmasa da Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeğinin kullanıldığı farklı bazı çalışmalarda ortalama puanlar sırasıyla 61.57 ± 5.34 , 65.08 ± 6.83 , 65.05 ± 6.74 , 56.41 ± 7.22 olarak bulunmuş (Akın ve ark., 2021; Kurtbeyoğlu ve Caferoğlu Akın, 2023; Toksöz ve ark., 2023; Güler ve ark., 2023) ve çalışma sonucumuzla paralellik gösterdiği belirlenmiştir. Çalışmamızda, ölçek puan ortalamaları baz alınarak annelerin emzirmeye yönelik eş desteğinin ortalamanın üzerinde olduğu ve olumlu emzirme tutumuna sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca “Emzirme Destek Ölçeği” ve alt boyutları ile “Iowa Bebek Beslenmesi Tutum Ölçeği” arasında zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı pozitif ilişki olduğu saptanmıştır. Buradan yola çıkarak annelerin emzirmeye yönelik eş desteği arttıkça bebek beslenme tutumlarının arttığı söylenebilir. Literatürde bu iki parametre arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya henüz rastlanmamış olması nedeniyle bu çalışma sonuçlarının alana önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada annelerin emzirme eş destek algıları ve bebek beslenme tutumları araştırılmıştır. Babaların emzirme ve bebek beslenme tutumlarının sorgulanmamış olması çalışmanın sınırlılığıdır.

SONUÇ

Laktasyon dönemindeki annelerin emzirmeye ilgili eş desteği algıları ve bebek beslenmesine yönelik tutumlarının incelendiği bu çalışmada, ölçek puan ortalamaları baz alındığında annelerin emzirmeye yönelik eş desteğinin ve bebek beslenme tutumlarının ortalamanın üzerinde olduğu ve annelerin olumlu emzirme tutumuna sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ölçekler arasındaki pozitif ilişkiden yola çıkarak annelerin emzirme eş desteği arttıkça bebek beslenme tutumlarının arttığı sonucuna varılmıştır.

Annelerin emzirme ve bebek beslenmesinde

eşinin desteğine oldukça fazla ihtiyacı vardır. Bu nedenle eşlere emzirme ve bebek beslenmesi konusunda eğitimler düzenlenmesi eşlerin daha fazla bilgi sahibi olmasını sağlayacaktır. Ayrıca annelerin ve eşlerinin emzirme ve bebek beslenmesi tutumlarını belirlemek, emzirme müdahalelerinin tasarlanması ve uygulanmasında ilk adım olmalıdır. Bebeğin bakımında babanın rolünün yanı sıra emzirmeye destek olma konusunda eşin rolünün vurgulanması, emzirme sürecinde babaların rolünün toplumsal farkındalığı arttırması açısından önemlidir. Bu nedenle çalışmanın alana ve araştırmacılara yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Eş desteğinin ön planda olduğu babaların emzirme ve bebek beslenmesi konularında bilgilerini sorgulayan geniş kapsamlı deneysel çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Araştırmanın Etik Yönü / Ethics Committee Approval

Araştırma için Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onayı alınmıştır (Tarih: 21.03.2023, ve Karar No: 204.23.08).

Yazar Katkısı / Author Contributions

Fikir/Kavram: K.A., E.B.; Tasarım: K.A., E.B.; Denetleme/Danışmanlık: K.A., E.B.; Analiz ve/veya Yorum: K.A., E.B.; Kaynak Taraması: K.A., E.B.; Makalenin Yazımı: K.A., E.B.; Eleştirel İnceleme: K.A., E.B.

Hakem Değerlendirmesi / Peer-review

Dış bağımsız

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar araştırmanın yürütülmesinde herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek / Financial Disclosure

Yazarlar araştırmanın yürütülmesi sürecinde bir finansal destek almadıklarını beyan etmiştir.

Teşekkür / Acknowledgements

Çalışmaya katılan tüm annelere teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, A., Yoruk, S. (2022). The role of positive family relationships and spousal support in breastfeeding self-efficacy and success of mothers in the early postpartum period. *Progress in Nutrition*, 24(1), e2022014. doi:10.23751/pn.v24i1.11706
- Akgün, P., Taştekin, A. (2019). Emzirme Destek Ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışması. *Contemporary Educational Researches, Theory and Practice in Education*. Frankfurt am Main/Germany.
- Akkaya, M. A. (2021). Bilgi kaynağı ve bilgiye erişim

aracı olarak internet algısı: Kuşaklararası yaklaşım farklılığının karşılaştırılması. *Bilgi Yönetimi Dergisi*, 4(2), 222-239. doi: 10.33721/by.947918

- Akın, B., Demir, E., Gürdal, A., Yılmaz, S. (2021). 0-6 aylık bebeği olan annelerin bebek beslenmesine ilişkin tutumları ve tamamlayıcı besine geçiş süreleri. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2), 472-478. doi:10.31067/acusaglik.849205
- Arslanlı, S. E., Çelebioğlu, A. (2022). Babaların Yenidoğan bakımına katılmasının baba bebek bağlanmasına etkisi. *Doğu Karadeniz Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 58-67.
- Aydın, R., Ay, Ö. P., Yazıcı Topçu, T., Aktaş, S. (2022). Annelerin erken postpartum dönemdeki eş desteği algısının postpartum stres üzerine etkisi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 31(2), 126-133. doi: 10.17942/sted.1027517
- Ayran, G., Çelebioğlu, A. (2019). A different dimension in promoting breastfeeding: paternal support. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(2), 227-231. doi: 10.21763/tjfmpe.569920
- Aytekin, A., Sarıkaya, P., Küçüköğlü, S. (2015). Çalışan ve çalışmayan annelerin bebek beslenmesine yönelik davranışlarının incelenmesi. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, 49(1), 68-75.
- Bal, S., Koç, G. (2020). Babaların bebek bakımına katılımının sağlanmasında hemşirenin rolü. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 90-96. doi: 10.47115/jshs.755020
- Bozkurt, G., Tanrıverdi, F. Ş., Tanrıverdi, D. (2021). Postpartum dönemde annelerin bebek beslenmesi tutumlarını etkileyen faktörler. *Journal of Contemporary Medicine*, 11(4), 543-549. doi:10.16899/jcm.758144
- Coşkun, A.M., Arslan, S., Okcu, G. (2020). Gebe Kadınlarda Gebelik Algısının Stres, Demografik ve Obstetrik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 17(1), 1-8. doi:10.5222/HEAD.2020.001
- Çiftçi, A., Sönmez Düzkaya, D. (2022). 0-24 Ay bebeği olan annelerin emzirme tutumları ile babaların emzirmeye etkisi arasındaki ilişki. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(3), 481-487.
- De La Mora, A., Russell, D. W. (1999). The Iowa infant feeding attitude scale: Analysis of reliability and validity. *Journal of Applied Social Psychology*, 29(11), 2362-2380. doi:10.1111/j.1559-1816.1999.tb00115.x
- Duran, S., Kaynak, S., Karadaş, A. (2020). The relationship between breastfeeding attitudes and

- perceived stress levels of Turkish mothers. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 34(2), 456-463. doi: 10.1111/scs.12749
- Durmazoğlu, G., Çiçek, Ö., Okumuş, H. (2021). The effect of spousal support perceived by mothers on breastfeeding in the postpartum period. *Turkish Archives of Pediatrics*, 56(1), 57-61. doi:10.14744/TurkPediatriArs.2020.09076
- Ekşioğlu, A., Yeşil, Y., Çeber Turfan, E. (2016). Bebek beslenmesi tutum ölçeğinin (Iowa) Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 13(3), 209-215. doi:10.5222/HEAD.2016.209
- Erçin, E., Köseoğlu, S. Z. A. (2022). Güncel bilgilerle laktasyon dönemi ve etkileyen faktörler. *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 94-99. doi: 10.47769/izufbed.1116606
- Eroğlu, N., Büyük Akbaş, D., Göçmen, H., Arman, Ö., Darıcı, H., Boyar, R. (2023). Factors affecting awareness of breast milk and breastfeeding among women living in İnegöl. *The Journal of Turkish Family Physician*, 14(4), 223-233. doi:10.15511/tjtfp.23.00423
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39, 175-191.
- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., Lang, A.G. (2009). Statistical power analyses using G*Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. *Behavior Research Methods*, 41, 1149-1160.
- Gebremariam, K. T., Zelenko, O., Mulugeta, A., Gallegos, D. (2021). A cross-sectional comparison of breastfeeding knowledge, attitudes, and perceived partners' support among expectant couples in Mekelle, Ethiopia. *International breastfeeding journal*, 16, 3 (2021). doi:10.1186/s13006-020-00355-z
- Gözükara, F. (2014). Emzirmenin başarılmasında anahtar faktör: baba desteğinin sağlanması ve hemşirenin rolleri. *Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 11(3), 289-296.
- Güler, S., Çiğdem, Z., Elmaoğlu, E. (2023). Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği yatan annelerin bebek beslenmesine ilişkin tutumlarının incelenmesi: Tanımlayıcı ve kesitsel çalışma. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 15(1), 54-63. doi: 10.5336/nurses.2022-89209
- Han, F. L., Ho, Y. J., McGrath, J. M. (2023). The influence of breastfeeding attitudes on breastfeeding behavior of postpartum women and their spouses. *Heliyon*, 9(3), e13987. doi: 10.1016/j.heliyon.2023.e13987
- Harsh, P., Arora, A., Chakrabarty, B.K. (2022). Parental attitudes towards breastfeeding practices in comparison to formula feeding and its sociodemographic determinants. *Medico Research Chronicles*, 9(3), 200-206. doi: 10.26838/MEDRECH.2022.9.3.602
- Iliadou, M., Lykeridou, K., Prezerakos, P., Tzavara, C., Tziaferi, S. G. (2019). Reliability and validity of the Greek Version of the Iowa Infant Feeding Attitude Scale among pregnant women. *Materia Socio-Medica*, 31(3), 160-165. doi: 10.5455/msm.2019.31.160-165
- İnce, T., Aktaş, G., Aktepe, N., Aydın, A. (2017). Annelerin emzirme özyeterlilikleri ve emzirme başarılarını etkileyen özelliklerin değerlendirilmesi. *Journal of Behçet Uz Children's Hospital*, 7(3), 183-190. doi: 10.5222/buchd.2017.183
- Kurnaz, D., Uyar Hazar, H. (2021). Erken postpartum dönemde annelerin emzirmeye ilişkin tutum ve başarılarını etkileyen faktörler. *Hemşirelik Bilimi Dergisi*, 4(2), 76-86.
- Kurtbeyoglu, E., Caferoğlu Akın, Z. (2023). Annelerin bebek beslenmesi tutumları ve ilişkili faktörler. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 8(3), 925-932. doi: 10.61399/ikcusbfd.1211903
- Krikitrat, P., Park, C. G., McCreary, L. L., Koenig, M. D., Abboud, S., Sansiriphun, N., Patil, C. L. (2022). Relationships between Thai fathers' self-efficacy to support breastfeeding and exclusive breastfeeding duration. *Midwifery*, 106, 103261. doi: 10.1016/j.midw.2022.103261
- Mannion, C. A., Hobbs, A. J., McDonald, S. W., Tough, S. C. (2013). Maternal perceptions of partner support during breastfeeding. *International breastfeeding journal*, 8, 4 (2013). doi:10.1186/1746-4358-8-4
- Metin, A., Altınkaynak, S. (2020). Babaların sosyodemografik özelliklerinin eş desteği ve emzirme başarısına etkisi. *JAREN*, 6(1), 109-116. doi: 10.5222/jaren.2020.68552
- Mohammed, B. A., Soliman, S. A. (2018). Mothers' attitudes toward breastfeeding and their association with infants' characteristics. *Journal of Nursing and Health Science*, 7(3), 60-69. doi: 10.9790/1959-0703036069
- Moriwaki, C., Haku, M. (2016). Development of a breastfeeding support scale for couples. *The Journal of Medical Investigation*, 63(1.2), 96-103. doi: 10.2152/jmi.63.96

- Rempel, L. A., Rempel, J. K., Moore, K. C. J. (2017). Relationships between types of father breastfeeding support and breastfeeding outcomes. *Maternal & Child Nutrition*, 13(3), e12337. doi: 10.1111/mcn.12337
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics* (Vol. 6, pp. 497-516). Boston, MA: pearson.
- Tadesse, K., Zelenko, O., Mulugeta, A., Gallegos, D. (2018). Effectiveness of breastfeeding interventions delivered to fathers in low-and middle-income countries: A systematic review. *Maternal & child nutrition*, 14(4), e12612. doi: 10.1111/mcn.12612
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). İşgücü İstatistikleri. Erişim Tarihi: 01.09.2024 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Mayis-2024-53522>
- Türkyılmaz, C. (2016). Emzirme danışmanlığı ve emzirmede karşılaşılan sorunlar. *Klinik Tıp Pediatri Dergisi*, 8(2), 19-33.
- Toksöz, F., Uslu, H., Açıköz, A., Çemrek, F. (2023). Attitudes toward breastfeeding of mothers breastfeeding 0-6-month-old infants during the COVID-19 pandemic and impacting factors. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi*, 5(2), 71-79. doi:10.33308/2687248X.202352297
- World Health Organization. Breastfeeding. Erişim Tarihi: 13.02.2024 https://www.who.int/health-topics/breastfeeding#tab=tab_1
- Yalçınöz Baysal, H., Türkoğlu, N., Küçüköğlü, S. (2014). Sağlıklı ve hasta bebeği olan annelerin emzirme öz-yeterlilik algılarının karşılaştırılması. *Journal of Behçet Uz Children's Hospital*, 4(1), 31-36. doi: 10.5222/buchd .2014.031
- Yeşilççek Çalık, K., Coşar Çetin, Erkaya, R. (2017). Annelerin emzirme konusunda uygulamaları ve etkileyen faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3), 80-91.
- Yu, J., Wei, Z., Lukyanova, O., Borovik, T., Fewtrell, M. S. (2020). Maternal infant-feeding attitudes, infant eating behaviors, and maternal feeding choice at 3 and 6 months postpartum: a comparative multicenter international study. *Breastfeeding Medicine*, 15(8), 528-534. doi:10.1089/bfm.2020.0066